

TRẦN-BẮT-NGHĨA	
TỔNG-LÝ	
Giá bán nhứt trình	
AN-HÀ	
Trọn năm.....	5'00
Sáu tháng.....	3'00
Giá bán riêng nhứt	
trình L'APPEL	
Trọn năm.....	6'00
Sáu tháng.....	4'00
Giá bán chung hai bốn	
Trọn năm.....	10'00
Sáu tháng.....	6'00

AN-HÀ-BÁO

MỘT TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
EDITION EN QUỐC-NGỮ DE L'APPEL

❖ Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles ❖
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG — Boulevard Delacau — CANTHO

PHẠM-KÝ-XƯƠNG
CHỦ-NỨT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gởi
bài đăng báo xin dè cho
cho M. TRẦN-BẮT-NGHĨA

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, bồn-quán lấy làm
thảm cảm.

THIỀU NHÀ TRƯỜNG CHO Học-sanh học

Từ ngày Nhà-nước Đại-Pháp sang cai trị xứ ta, muốn cho dân ta đăng văn-minh tinh bột, bắt chước lấy Âu phong Mỹ lục, nên gây thành cho trí não dân ta nhuần thấm lấy Pháp văn trước nhất. Việt-hoc Pháp văn thật là có cái thể chẳng những tăng tinh thần mà cũng được tăng tinh đường vật chất; cho nên từ ngày Nhà-nước đem cái văn-chương Pháp-quốc rải khắp cả xứ Nam-Trung-Bắc tam kỳ đến giờ; thì không những văn-chương mỹ-thuật càng ngày càng hành-trường, mà cả đến các kỹ-nghệ công-thương cũng đều được phát đạt nữa. Thí-thế, dân ta càng nhuần chen về Pháp-hoc, hiện thời số họ: sanh đếm có dư mấy vạn, đầu rồng mấy năm sau này Nhà-nước có lập thêm từ thành-thị chí thôn-quê nào trường đại-hoc nào trường trung-hoc và trường tiểu-hoc, song cũng còn không đủ bàn ghế mà chia cho hết số học-sanh, thậm chí ở các trường tư mà nhà-nước cho phép lập lên, có trường cũng không thể mà tiếp học-sanh cho hết được!

Pháp-hoc ở xứ ta ngày nay rất thành hành, thí-thì trình độ của dân ta được tinh-hoa hơn xưa rất nhiều, vì muốn xét cái trình độ của dân một nước cao hay thấp, thì hãy xem nơi số học-sanh nhieu hay ít, hay hay dở mà ra đó.

Dân ta rất khuynh hướng về Pháp-hoc dường ấy, ngài cũng mừng cho văn-hoc của nước-nha sau này là khi cũng chóng được mở-mang; song còn có chỗ khuynh-diểm làm cho lâm-hoc sanh chưa được thỏa-lòng. Chỗ khuynh-diểm này tôi chẳng nói cho dong-dai-hor là cái đê-mục mà tôi muôn nói với câu đầu là "Thiếu-nhà-trường cho học-sanh hoc". Việc này tôi chẳng dám ngại-ognon da dám chi, hiện & trước mắt tôi thấy, chẳng nhung là mấy năm trước đã thiếu trường mà thôi, lại năm nay lúc tựu-trường (17 September) đây, số học-sanh bị thiếu chỗ học phải om-sách trả về chẳng biết bao nhiêu. Chỗ nói các trường Đại-hoc lập ở Hà-nội, như trường Thái-Y dạy học thuốc và bào-chất-huốc (école de Médecine et de Pharmacie), trường Thủ-y (école Vétérinaire), trường công-chánh (école des Travaux publics) trường Pháp-luật chánh-irij (école de Droit et d'Administration) trường Cao-đẳng sư-pham (école de Pédagogie) trường Cảnh-nông và Lâm-nghiệp (école d'Agriculture et de Sylviculture) và trường Thương-mại (école de Commerce) các trường này thi nhung

học sanh buộc phải có bằng-cấp chuogn-hoc nơi trường Chasseloup-Laubat & Saigon và nơi trường Lycée ở Hanoi mới vào được, duy nhung học sanh súc còn phải học & trường tiêu-hoc (école primaire) và học sanh mới thi đỗ được: ra lập kế mưu-sao, muốn vào trường trung-hoc và trường tiêu-hoc được ôn-nhuần kinh-sử thêm, hau sau được lãnh bằng-cấp chung-hoc, nếu có thể được sê vào trường Cao-đẳng ở Hanoi, hoặc sang Pháp du hoc cho thành-tài. Dè đâu! sức còn họ, ý còn bám, lại ruồi vi chật chỗ bết-trường, làm lỡ-vở bế-hoc vào huc-sach vao tiêu-trinh, như thế thì lấy làm trắc-usc cho cho vận-cách của các học-sanh đó làm.

Những trường của nhà-nước không dù mà chia các học sanh, lại những trường tư như ở Saigon có trường Taberd, trường Nguyễn-xich-Hồng, trường Nguyễn-phan-Long, v.v., & Chợ-lớn có trường Huỳnh-văn-Chợ, ở Cần-thơ có Vô-văn-hoc-biệu của ông Hội-dồng Thom-tưởng khi cũng còn một bài nhâ-trường tư nữa ở kinh-thành Sài-gòn và ở các tỉnh trong xứ Nam-kỳ này mà tôi chưa biết tên cho dù, trường nào trường nay nghĩa là công-chết của học-sanh học tập, ông châ-trường lại phải ép-lòng mà từ chối những học-sanh đến sau xin nhập-trường. Ngoại trừ những họ-sanh học mày lớp dưới/số học-sanh này thiếu-trường học công-chết it; còn những học-sanh mới thi đậu bằng-cấp sơ-hoc (certificat d'étude primaire) ở các tỉnh khác tôi chẳng được rõ; chờ hiện nay tại Cần-thơ đây đếm ra chẳng it. Những học-sanh này học nra thi thiếu-trường, kiểm-sờ nuôi-thân cũng chẳng đê được; vì muôn được một chỗ làm trong các sở của nhà-nước, it nữa phải có trên 18 tuổi, học-thức cho túc-dun, lại thường khi it bay khuyết chỗ mới là khó; phương-chi các học-sanh này, tài-biết-tâm thường, tuổi chưa đúng, chỗ khuyết kiêm không rõ; muôn đi học thêm thi trường thiếu-chỗ-ogni; ôi! cái vận-cách lồi-thoi lòi-trò lòi-thay, lòi-thoi lòi-nhau; của các học-sanh này, mới nghĩ cho sao đây? — Nếu học-sanh nào có kiên-tâm mà trả về nhà giúp việc canh-dean cùng cuuyễn nghệ-thương mài, lập-tanh kỵ-nghệ, thì hậu-lại còn có thể vong cuộc tiến-irij au-hảo; thoản như có học-sanh nào vì cuo-irij lòi-thay lòi-dân mà phỏng-tung theo học-cơ, chơi-bời za xi, chỉ cho khói-deo-ho có ngay, thua-danh-bại hoai, ấy có phải là tại lò cuo-hoc hành-trường lão-nó mà ra-chỗ?

Xứ Nam-kỳ ta dê gọi là giàu, số công

Hỏi trời mưa
Xót ai khóc dữ thê Ông Trời,
Phai xót cánh bão mặt nước trời???

Trái mây mươi phao bùn phô lấp,

Qua bao nhiêu trại sóng vây nhô.

Mặc vồng cương-tola thán gầy-đom,

Lạc lối đào-nguyên dã thành-lai.

Đại giò nương mây vê lùi-lý.

Phung-lâu ngày tháng nhô,

Cảng-Phong: Mạch-thượng-Tang

Bé: Trăm năm, trăm tuổi, may rỗi

một chồng, đầu ai thêu phung

vô rồng mặc ai

Đẹc trong trăm tuổi một chồng thời.

Mặc kệ quan rồng phung vê-với.

Thị hãi ôm theo ngày gốc đất,

Mình sờ ấp giữ будi ven trời,

Ngàn vàng khép sỏi khôn thay dẹ.

Muôn bạt qui dừng chả đổi lời.

Triệu-liệt nhẫn cùng phe phu-nữ

Đẹc trong trăm tuổi một chồng thời.

Mme Nguyen-hong-Ba

chez M. M. T. T.

VĂN UYỄN

Thơ kén chồng

Hòa nguyên vạn An-hà số 323

Biệu mai kia rái nắng lồng chờ

Kieu-thuoc nguu lang dã trước mờ

Canh-lịch-thêm-nhiều-trang-giá-lát

Hoà-thơm-chồng-lát-bướm-ong-bờ

Tây-thi-nben-sắc-dâ-nhưng-rửa

Tổng-ogoc-tài-tinh-châ-thiêu-mô

Truyu-nu-da-canh-trái-qian-trước

Buộc-chung-chi-thêm-biết-hao-giờ

Trần-kiêm-Puong

Vinh-Thanh-Vân

Rêchgiá

Hòa nguyên vạn

Trong lục chua pháo vôi-mát-chờ,

Duyên-sao-nở-dê-chanh-lòng-mơ?

Chim-bay-thap-thoai ngày trăng-dậy.

Bướm-luyện-dòn-dờ-bứa-chanye-hờ

Trăm-mỗi-nhâng-chò-tìn-châng-thâu.

Năm-canh-luông-châ-biết-dau-má?

Phlob-phob-trâch-bây-tay-con-lao.

Sớm-muộn-thâ-cho, dê-dặt-dờ,

Edouard-Nhường

Pensionnat-Huynh-công-Phát

Nhứt phu nhứt phu

Các nước trong bốn phương thê-giang-nay, nước nào cũng hiệp đồng một ý nhau mà giữ-lè luật-lý-nhieu của Hòa-Công đã định cho người dời-phai có nhứt phu nhứt phu mà ở an-nơi Trần-thê-nay. Song nhiều khi này có kè vi vương mang-chết-hob, mà với gái có hường-nhanh-sắc-tốt mà làm-miền-nơi-biển-ai-lâu-nay-làm-cho-vợ-nhâ-phai-chia-nhieu-nỗi-tru-phien-binh-hoan, đôi-khi phai-râ-diên-cuồng, nhiều-lúc-cứu-nhà-tan-lác-cho-deu-dôi-ubieu-nhâ-phai-liêu-huỷ-minh-vi-chi-ghen-tuong-như-vây.

Sự-ghen-tuong là thói-thường-tinh-xa-nay-hàng-thay-không-có-nói-ra-day.

nho-tuồng-châng-phai-là-kém, phuong-chi-việc-giao-huân-là-việc-dâu-tiến

trong-các-cuoc-mâ-mang; châng-là-dâu-

tâm-xu-cứ-chi-huái-cái-nỗi-kho-khn

là-nỗi-trong-dù-trường-cho-con-dâu

hoc-tập-7!

Nghé-lâu-nay-5-Novembre-tu-day-se-nhom-Hội-dồng-Quân-hạt-duyet-bản-tiêu-lập-sô-công-nhâ-nâm-tái-tuóng-phiu-thi-thuong-phai-câu-huân-chó-cho-nhâ-phai-thi-thuong-minh-mâ-obju-ô-le-như-vây.

Và-lại-lòng-nhâ-doi-hay-có-sự-huay-ogni, mà hay-hơn-là-tránh-sao-cho-khô-dau-nghét-hoa-cách-ký-living, rồi-lâm-dấp-là-khô-lo-cho-vợ-toàn-miền-dâng-mát-một-dâng-râu-mày, khâ-hâ-giác, nhứt-là-chó-nên-pham-dân-gái-có-chồng-là-một-lỗi-nặng-lâm-lâm.

Bó-là-các-sự-đôi-lâng-nam-nhâ-phai-giúp-nhứt-phu-nhứt-phu-mới-là-zứng-dâng-pham-râu-mày...!!!

Rất-muông-mỗi-thay!!!

Thái-khi-đắc-Lê

Cô-tho

QUAN Thông-dộc-Nam-kỳ Viếng-Châu-đốc-Longxuyên.

Tuần-rồi-Quan-Thôn.-Bố-GIGNAC
có-dawn-viếng-thâu-Châu-đốc-và-Longxuyên. Ngài-cho-đôi-Tào, Làng-dân-van-av-về-sự-nước-oxap-chết-lúa-châ-nhô-dâu, ngài-có-rà-linh-trú-trợ-nhurus-người-bị-oxap-nhâ-cứu-bư-hao-và-day-muulá-giống-phát-cho-nhau-diễn-chừng-nước-hè-xuống-mà-ay-ay-lại.

Hội-dồng-Quân-hạt

Sé-khôm-nhóm-ngày 5-Novembre-1923

Theo-lời-nghị-nay-17-September-1923
của-quan-Thông-dộc-Nam-kỳ-ký-nhóm
Hội-dồng-Quân-hạt-tới-day-sé-khôm-nhóm
ngày 5-Novembre-1923-lúc-4 giờ-chiều.

Toà Đại-hình

Có-lịnh-quan-Chính-Dông-lý-Dain-Tòa
phúc-đán-đe ngày 17-September-truyen
rông: Tòa Đại-hình sẽ-bị-xử-ký-thứ-tu
năm-nay-theo-nghị-dịnh-dưới-day;

Tại-Saigon ngày 15-Octobre-1923
- Vinh-long " 12-Novembre-1923
- Cần-thơ " 27 " "
- Phnom-penh " 4-Décembre " "
- My-tho " 17 " "

Văn-dé-gach-ngoí

"Vi-sao-nhưng-gach-dùng-xây-vận
lý-trường-thanh-bé-Tàu, từ-dời-Tân
thi-Hoàng-dâu-nay-dâ-my-nhàn-năm
mà-không-mục-không-râ?"

Cau-hoi-ký-dâu-một-nhâ-phai-hô-câng
dáp-dặng.

Hô-dắt-sét-cho-tôt, hâm-thiet-chinh
thi-gach-kêu-rang-rang, xài-lau-dời.

Bò-vây-chung-tôi-lập-là-gach-trước
khi-dâ-nhocco-công-tiêm-dâi, nay-lại
gân-công-zem-sóc-sự-in-và-bám-né-gach-dâ-kiêu, rât-ký-cang.

Xin-kinh-lời-rao-cho-Dông-bảo-ở-za
gân-dặng-rô, khâ-cán-dùng-viết-tho-đến
chung-tôi-sé-có-nhâ-phai-kieu-lam-toe,
hoặc-dân-Trân-xem-cho-tuong-tu-rồi
sé-thuong-nhâ-chàng-dâng-hor-nhâ.

Nay-kinh

ĐÀNG-VĂN-CHIỀU
Industriel-propriétaire
Ta-an

Kinh-cáo-Dộc-già

Vì-việc-tồn-kém-hàng-ngày, chô-không-thì-Bản-háo-cùng-châng-dâm-lâm-rộn-lòng-châ-tôn, và-tuồng-khi-châ-tông-mác-da-doan-nhiêu-việc, nén-không-nhết-cho-hết; vây-Bản-háo-cô-dâi-lời-kinh-nhâo-châ-tôn, vâi-nhâ-còn-thiêb-bac-mua-báo-An-hà, xin-lâm-ora-gởi-trâ-giám-cho-Bản-báo, được-bô-một-pham-lân-kém, thi-ora-ky-Bản-báo-hàng-lật-dé.

Sau-day-Bản-báo-xin-châ-tô-râng:
nón-báo-sóng-lòng-chô-trong-lt/ngày
day, nêu-châ-tôn-châ-ora-gởi-sô-bao-dân
châ-Bản-báo-sô-cây-nhâ-thu-giay-thép
hô-giám. Xin-châ-tôn-mieng-ship,

AN-HÀ-BÁO

Mây diêu cầu xin

Ngô cung ông VÔ-VÂN-THƠM và
ông LÉ-QUANG-TRINH Nghị-viên
Quân-hạt

Như thấy lời rao của ông Hội-Dòng
Quân-hạt Vô-Vân-Tuân trong báo An-Hà
sóng xin hỷ kinh nhiều người được
lựa những diêu phái mà là công quan
trên trong kỳ hội ngày 5 November
tới đây; vậy chúng tôi có mây diêu cầu
ước dưới đây xin ông VÔ-VÂN-THƠM và
ông LÉ-QUANG-TRINH Nghị-viên quân
Lâm-Sao—Sóc-Trăng và quận Long-Xuyên—
Rau-Gia xem giùm:

Nguyễn chúng tôi là diêu-chủ ngũ
hàng Thời-lai, mây cầm rói múa mảng
cũng khé, bá cẩy lúa xuống đất thi kè
chắc ẩn, khỏi lo sợ đều chiết; năm
nay cái sự lo sợ ấy nó đã phát biến
ra trước mắt của chúng tôi, không thể
sao tránh cho khỏi; duy có một điều là
chứa tò-tò, khéi như 2 ông tổ cùng nhà
nước, làm thế nào họ có cái xứng đam
lại mới dược kính lờ từ Ông-nôn-leo
thả gởi tới Thủ-nuốt, cho rộn, cho lòn,
đang rút nước ra cho mao, tì dùng
ruộng của chúng tôi đây mới có thể làm
đam; bằng không thì dùng ruộng
này từ đây trở sau phải chịu chết nước
hoặc.

Bởi khoán ruộng này phis tay trái
thì bờ rặng kinh đứng Thời-lai, phis tay
phải là đường lô-đuon di Long-xuyên,
phía hậu thi đường lô-mặt: tiếc theo me
sóng Ông-nôn, bá nước mảng trên mà trang
xuống thi nó u lại trong khoán ruộng
này như nước đang trong lu-lùn nǎo mà
chứa cho nỗi! Lại năm nay nước lên
quá, còn ít nữa thi bồng nước bối
năm tháng(1904) Vì vậy mà cái lo sợ của
chúng tôi lại còn nhiều hơn nữa, chúng
tôi lại thấy ông Nguyễn-biền-Hap có
luận bài nói về việc đào đường
kinh lô từ Ông-nôn-leo Thủ-nuốt cho lờ
cho rặng, đào rút nước cho lờ, cứu
máy mươi mươi diéo-phu với dùng
ruộng này cho khỏi hại, ở trong lờ
Nông-Cô Mía-làm số 77 và 78. Mong sao
nhà nước nêu thi hành vẫn để này cho
sớm, cứu cho đỡing máy chục ngàn mầu
ruộng này dược trừng mà cho thường,
có lẽ mỗi lờ cũng dà nuôi Jang mít
lành nhở nhở tro g Nam-kỳ chờ chẳng
không! Xin 2 ông chiếu cố lại.

Rất mong tôi thấy!

HUYNH-VÂN-HUẾ
NGUYỄN-VÂN-MÂN
và 3 vị Cử-trí khóa rõ

Hì tin

Tiếp đồng tin mừng của M. Mười
giúp việc tại nhà là Hậu-giang Cát-lô
cho hay rằng lịnh nội trợ của người
mới bá hành hôm ngày 20 Septembre
1923 dặng một trai tươi tốt đặt tên là
Trần-ăn-Nhơn.

Vậy nên có lời mừng gửi cho bạn
đang thêm một trai và chúc cho mẫu
tử blub-yen.

Vô-xog-An
kih mừng

Người ta nói

Người ta nói tại Làng T. H. thuộc
chợ Mường-Trường (Vinhlong) có thấy
kia tên F. T...lường hay cây quyến t
hế bà biếc cũng khói-nat lường-dân;
chuyện không thấy lâm ra ch, chuyện
cô thê; nói khôn; thấy muôn sao thi
đang vây không ai dám nói đến thấy!

Ấy vậy có dái lời mọn này xin nhân
công thấy phái sớm bỏ cái thói ấy đi;
cái thói đó là một thói xấu trong thiên
hệ!

Người Quản-Tù thường tôi kỵ!
Nếu thấy chàng bò, còn giữ thói ấy
hoặc, làm cho nhơn dân tháo oán thi
ki-chông khôi cái tên công-pháp sẽ rơi
ngay trai-tiêm của thấy! Tôi đây cho
thấy có lõi nǎo công muộn!!!

Sớm bỏ thói ấy đi! bắt khé y!

T. H. Quản-Trường

Cuộc địa-chân ở Nhứt-bón

Ngày 19 Septembre 1923, quan Chánh
Đông Lý phis Ganh-nông có tiếp được
diễn-hìn của Quan Toàn-quyết, ngài
xin kính trình-ho-chéc-nông-gia Tây-Nam
và xứ-Nam-kỳ lường-lâm:

Vi-tinh đoàn-thể đối cùng một nước
tri-giao-mời bê-châp-thâm-trang nơi thành
Yokohama và thành Tokio, buộc cho
chúng ta phải tận-tâm cứu-trợ nước
Nhứt-bón. Điều trọng-vọng trong việc
cứu-trợ của chúng ta nhất là tiền-bạc
cốt để giúp việc lai-nguy thương xót.
echo nước Nhứt-bón đều chung ta chẳng
khé chêng lo-dawn. Ta có xuống llob-døy
exult-nơi sô-công nho Đông-Pháp một
trâm ngàn ngon-bạc, để giúp cuoc
utai nguy đó, vây xin ngài xết coi xô
công nho thuộc địa Nam-kỳ có thể chịu
e bo dược bao nhiêu; ngài cũng nêu
phong-châu-tri cho các sác-nhơn-dân
hai có hão-lân-laz quyền sô-nhiều-tuy-ý
và ngài phái phuc-bám lại cho ta rõ
các cách thức của ngài bây-cuoc lêc
quyen đó ra khé nǎo.

Những khé-bi tai-não ghê-góm-dó,
trông cho ai là người làm án trên trai
đất này cũng phái nghiêng mình mà
hoài-cảm!

Phong Canh-nông Nam-kỳ xin các đồng
gia lify lồng-nhun từ đại-dộ hi-quyen
tinh-bac sô-nhiều-dang-cum-trợ nước
Nhứt-bón trong cuộc tai-biến lường-thuong
nay!

Vậy ai có lòng tốt muốn hi-quyen
tuy-ý bao-nhiều, xin gởi đến Phong
Canh-nông ở Sigon sẽ thau-sô-hat
quyen và rất-thâm-cảm.

Ký tên: LABASTE

Thor-tin

Trò-lời câu hỏi của Kim-dit-Vàng
qui-huru

Cũng lâm kinh tài xết cuộc đời, nên tài
bát-rông minh cho con sóng lường-sắc
tinh, lâm kinh phái buộc lóng mà say
di nghe lại cho rõ vì sao mà sự đời
lâm kinh chưa cay.

Tôi vẫn là người Đà-Tinh, song tình
cha con, tình anh em, tình báu bao,
chợ cái linh xác-dụo thi lín dày vẫn
chứa, ngô-nhờ chát anh-bàn-tri-lực.

Nếu tôi mà dùng trước một người
gái lối kia, lbi tôi cũng khen vây, nhưng
má cái khen của tôi là khen cho ông
thợ trời khéo tò vò cái diêm lịch dò
thời, chớ có náo-dâm dem sự muôn
(háo) mà phu vào sao cho đừng? qui
búu có lè nhở rằng: « An phen thô
thường » chớ náo không?

Còn sự thấy kia dẽ vợ (qui-báu bái
tôi đó) xin lỗi qui-báu chớ bái chí quá
vây. Đến ai oay-sáng náu nay, tôi
không rõ-thấu, nhưng có thể luận-biên
đặng; song nghĩ vi: chuyện người ibi
mặc người au, ngibieng tai gáe-diếc-lác
dáu-lém-ngo; nêu má minh ra gáe
véc cho người thi-lai e-nói-chinh-lòng
đóng-loại mà ra sự bất-báu-chêng?

Lì-bàng ngô tra loi cho qui-báu
rò và tôi có lời xin-chúc bạn vạn-ao.

Kỳ sau sẽ xin nói một hằng người
kinh hay ganh-biến ghét-agé.

Phúc-hôn-Tir
Comptable chez L'U. G. I. A.
SAIGON

IT LỜI BÀN VỀ CHỦ SÁC

Cũng muôn nói cho cùng cho tôi
ngài và luon cho hối-lay hành-tàng, cầu
kết-quâc của một chử-atic, nhưng mà
khô dem-bết mà lõa-noi một lò
báu, dầu-ràng-noi-thé-toi-thi cái-sắc
kia cũng khôn-phang lõa-bết!!!

Rig những người chêng ra hối-tinh

dời, bê-thay sác thi ham thi muôc
muôn-lâm làm sao cho dặng vê minh
phong-dặng mua-vui cho cái-dục-tâm
trong vài trán-cười, làm cho phái
hà-nhà, báu-cáu, sang-phái ca-hén, tèn
càng-thêm-mat!!!

Nó là khé-không-nhau-trước-lý sau,
ham-mê trong sóng-sắc-danh-bô-vơ con
tay-bùng-chon-lâm; lại-chười-cha, mảng
me, pháo-anh, lla-em, dem-tân-minh
lá-của-me-chá-dá-nhờ-ora-tạo-hoa-ban,
hữu-nhan-sắc-hữu-á-cức..vngi-cung
bôi-nhiều-tay-phu-nữ-không-biết-su
dời-nên-mới-là-lồi-dó!

Thiệt là choán-hoàng-link, sác-cáu-dời,
bón-ohi-ban thanh-niên ta-hàng-nói-ràng
hữu-nhan-sắc-hữu-á-cức..vngi-cung
bôi-nhiều-tay-phu-nữ-không-biết-su
dời-nên-mới-là-lồi-dó!

Lại có lâm-cô-gái-lịch-sắc (v) chon
lyra-mác-phái vào-làng-ong, xóm-bướm
rồi-lại-dò-ràng: Trời-xanh-ghét-gái
hóng-nhan, dày cho-hết-kiep-hoi-tan
mới-thois.

Tết-xét, châng-phái-vây-dau, nén-ong

Xanh-thay-máy-có-dường-ý-bằng-ong

đá-buôc-lòng, trôm-ngi-bi-trong-một-cái

cây-chi-chí-dó, bá-la-muôn cho-cây-ý

còn-cu-bay-sao, huân-nhi-Tạo-hoa-dâ-có

chong-sanh-người-ra-há-di-o-hai-người

sau?

Trước-khi-dúc-bài-này, tôi-xin-có-lời

nhắn-các-bạn-thanh-niên-ta-chó-nên-Báu

thuong, dânh-giết-còn-cho-phái-lôi-niêm

sắc-mà-phái-cyc-lòng, cung-các-cô-thuy-

phi-tic, dem-de-hon-quan-hai-đi-luong

uú, hây-vui-lòng-chó-chap-ràng-lời-tôi

đóng-mà-lôi-chú-quan-thán! làm-cho-nói-vô-ngôn,

nhưng-cũng-có-người

co-nghiệp-của-Tienn-Thanh-phái-ruoi

đường-tray-có-phái-bi-chiêc-thuy-en

tiêu-hanh-vẹn-dặng-câu-tùng, nhung

người-và-chong-nhưng-một-minh-toi

xung-tung-mà-thoi, ác-cá-và-luc-chau-si

công-cho-là-thoi-vay.

Còn-nói-chi-cái-hàng-người-khá-c-kia

cũng-là-gái, song-chong-ngô-vào-guong

xưa, đâ-phu-chong-lại-hai-cho-danh

giá-chong-phái-bi-phái-nát, ngô-ri

dương-ý(tôi-rất-khao) sao-chêng-hô

lấy-minh, lại-có-lúc-xem-ra-dường-người

đắc-chí!

Oil-Sắc-tối-thường-hai-người, nhung

có-lúc-nó-cũng-là-một-bài-thuoc-hay

cho-nhung-người-có-biển-hảo-sắc-dó!

sanh-ra-phê-gái, dâu-róng-là-sá-chim
sa-có-lay-di-ñu-tai-la-há-châng-ro-oph
trinh-giá-quí-hoa-nhân-vàng, ngô-ri
hồng-khuyê-rango. Phê-gái-có-hai-béo
nước, trong-nhà, dê-béo, dê-chieu-sao-nó-dêm
cái-sắc-của-mình-mà-vui-cho-lâm-danh
nhà, ngô-nâm-chôn-tiếng-né-churah-êng
ach-vay?

Thiệt là choán-hoàng-link, sác-cáu-dời,
bón-ohi-ban thanh-niên ta-hàng-nói-ràng
hữu-nhan-sắc-hữu-á-cức..vngi-cung
bôi-nhiều-tay-phu-nữ-không-biết-su
dời-nên-mới-là-lồi-dó!

Lại có lâm-cô-gái-lịch-sắc (v) chon
lyra-mác-phái vào-làng-ong, xóm-bướm
rồi-lại-dò-ràng: Trời-xanh-ghét-gái
hóng-nhan, dày cho-hết-kiep-hoi-tan
mới-thois.

Tết-xét, châng-phái-vây-dau, nén-ong

Xanh-thay-máy-có-dường-ý-bằng-ong

đá-buôc-lòng, trôm-ngi-bi-trong-một-cái

cây-chi-chí-dó, bá-la-muôn cho-cây-ý

còn-cu-bay-sao, huân-nhi-Tạo-hoa-dâ-có

chong-sanh-người-ra-há-di-o-hai-người

sau?

Trước-khi-dúc-bài-này, tôi-xin-có-lời

nhắn-các-bạn-thanh-niên-ta-chó-nên-Báu

thuong, dânh-giết-còn-cho-phái-lôi-niêm

sắc-mà-phái-cyc-lòng, cung-các-cô-thuy-

phi-tic, dem-de-hon-quan-hai-đi-luong

uú, hây-vui-lòng-chó-chap-ràng-lời-tôi

đóng-mà-lôi-chú-quan-thán! làm-cho-nói-vô-ngôn,

nhưng-cũng-có-người

co-nghiệp-của-Tienn-Thanh-phái-ruoi

đường-tray-có-phái-bi-chiêc-thuy-en

tiêu-hanh-vẹn-dặng-câu-tùng, nhung

người-và-chong-nhưng-một-minh-toi

xung-tung-mà-thoi, ác-cá-và-luc-chau-si

công-cho-là-chuyê-bao-dông-minh-mông

khô-ni-phân-chon-giá/câu-chuyen-ý

như-vay: Bé-lão-nói: nay-máy-có-trò

này-chứa-dung-mục-kích, nêu-thay

đóng-mới-tin-lời-giá-lời-thật, số-là

trong-lòng-kia-có-một-nương-con

gái-tuổi-vừa-hai-tám, bi-bo-sinh-bang-lo

việc-bép-nhỏ, không-tưởng-một-nhỏ

rượu, châ-hé-buôc-cảng-dân-hó-sóng,

mà-này-hôm-ý-thinh-linh-ý-nhág,

trong-nhà-bé-rồi-không-biết-lâng-giú

đường-bao, mà-phái-lâm-cái-canh-là

thê-ý-linh-của-bé-giá-dó, và-lại-bé

thao-việc-dóng-cết-lâm, bá-mới-khuyn

trong-nhà-an-dé, dê-mặt-bá-chu-tết-cho

không-sao, bèn-déo-gián-MÔ-PHẬT!

châng-hay-bé-hay-là-cô, có-déo-chi-mách

béo-cho-phêm-nhau-mát-thít-thi-hay

xung-danh-lâng-cho-bón-gia-bón-dao

người-ta-rõ, thi-xát-dóng-ý-lien-xung

ta-là-há-Thúy, day-hón-gia-dém-hó

(ngu) uông-sao-nhao-nay-quá-nhao

kia, ngô-não-uông-rượu-có-danh-nhâi

trong-hoàn-âu, công-khô-bi-kiep-hâ

làng kiêm bắt tên Huỳnh chưa được
đã giải Hiếu đến quan biện lý Cantho.
Làng còn đương lâm nǎ tên Huỳnh.

Cuộc xò sô Quốc-trái Đông-Pháp

Những số dưới đây trung mỗi
số 100 \$

(Tiếp theo)

Ngày 8 Septembre quan chò-quận
Càu-ké có dời bương chức 8 làng (Vinh
xuân, Gia-kiết, Tich-khánh, Tich-hoa,
Thuap-thoi, Trà-còn, Huru-thanh và Ngãi-
lộ) trong tổng Thành-trị trao đến nhà
công-&-làng Vinh-xuân cho ngài dạy
việc. Láy ấy cũng có thay Cai-thầy ban
biên và thay hói-dồng Thành-trị công
đến đó dự thiinh.

Quan chò-quận dạy về sự sắp nháp
mấy làng nhỏ lại với mấy làng đại thô
kế cao, hoặc là 2 làng nhỏ sắp nháp
lại mà làm việc cho 1 làng. Như Gia-kiết
nhập lại với Vinh-xuân, Ngãi-lộ nhập
lại với Trà-đìn, Tich-khánh Tich-hoa hiệp
lại làm một, v.v. v.v. thay tại tổng Thành-trị
nay còn 5 làng. Quan chò q. ài lại
hỏi ý kiến Huru-thanh chức có bùn-lòn
không? thì cũng có tương chức tro g
vài làng không chịu sáp nháp, mà nhứt
là Ngãi-lộ với Gia-kiết; vì 2 làng này
tương chức có xen người dân-thô, nên
bợ sự mất quyền hành chính của họ đì
chẳng? V. trong mà việc này quan trên đã
nhứt định như vậy, trong cũng khó mà
kêu ca cho dặng.

— Thiết nghĩ một làng chỉ có vài ba
trăm dân, mà cũng đã dứng ra một
làng, công-diện, công-thô chẳng có,
trường học chẳng có, cho đến t
cái nhà việc cũng lèo-bèo, mà không
chịu nháp lại với người ta dặng
sứa sang trong lòn lòn mình lại, để di
kêu ca bình-nhị nói gì? Nay là sự
mất phản cù chò bay cao?

Hoàng-Anh

HÀT ĐÁNG ĂN TRỘM TẠI TRẦN
Hôm đêm 10 rạng mốt 11 Septembre
s. trào dinh là vò nhà Bình-Sử &
là Thuap-thoi, mới vò nhà qua được
vì mòn đờ lật-vật, kẽ làm kẽm đòn,
nhà hay bịt có kè trộm, mới mờ
của lén ra ngoài rinh, bọn trộm có 2
đưa biết sự chẳng em, vụt chạy, bị
chú nhà rực theo đánh nã bắt được
một đứa, hối ra tên là Hiếu ở làng V.
X. Nếu lại khai rằng nó đi với tên
Huỳnh cũng ở đồng hương với nó, song

TÌNH DUYÊN TÁI HỘI

Soan già
THÁI-TƯỞNG-LONG — (CANTHO)
(Tiếp theo)

Làng lôi nàng có biết mặt tên nào
xòi đầu tóc nàng không? Nàng nói
không biết mặt ai hết. Nghĩ cho là việc
vò bằng nõi làng phải bỏ qua.

Lang-Nương nghĩ không còn mặt mũi
não ở Càu-ké được nữa xấu hổ trăm bộ
lý khẽn bịt trùm đầu, trùm len Trà-còn
lách mặt. Nàng ở đó ngày đêm không
rời cái khẽn bịt trùm đầu ra, thiêng hó
không biết nàng là ai, tuy là bi xòi tóc
mặc đầu; nhưng mè cũng thói cũ et ràng
rời bướm ông đánh đỗ. Ban đầu còn
mới, khách quí hickey cùi, sau ống qua
bướm lại đã thừa rồi, nàng không kẽ
la ai, mèo-mèo cũng chịu, chà-chè
không từ, còn đó huyễn hỉ cũng thích,
miễn có tiền thì được. Rồi mang bịnh
dương-mai không tiền uống thử, lại

không chờ nương thân, mõi vào & theo
diều theo miêu xin áo độ nhứt. Chứng
biết một ngày một lở lói, hói thui ghê
gớm khẽn định miêu não mà chưa cho
dặng, nàng róng hòi di xin được ít ráo
hẹp tinh quá giang lầu lè Càu-ké dưng
đến Quao thay lèi xin thuốc ibi. Tàu
tối cập ầu Càu-ké nàng gượng lên bờ
đi lầu bối tôi leor: cùi Ngã-đì-đì khách
trú động mây chè lòi nõi nhõi, di
uña không nỗi bèn ngồi dựa gốc tách
(teck) mà khóc. Xem lại trời gần tối
rồi, cơm cháo cũng không phân mày
chó ghê đau nhức lâm, nàng rón siết
kêu la; thoạt thấy một cùi xe ca-lêch ở
đường hàng già chạy chậm chậm trời
qua khói cầu ngừng lại. Trên xe có hai
vợ chồng cùi trô ngõi ngang nhau, một
đứa bé chênh vê tuối biết đi lầm dầm,
một người dòi bà mõi áo có khía trắng
sạch sẽ, bông đưa hòi xuống xe mõi nút
quốc cho nó liều liều; cùi lèo đánh xe
bước xuống lèo mõi hỏi cho ngựa. Vợ
chồng người sang trong cũng huyễn
cô phái là có giải lời nhà mình lời tiền
hàm trước đó chẳng?

Lang-Nương liếc mõi thay
người dòi bà rát đẹp, mặc quần là áo
lượn nhôm obs, cùi mõi chon dép, vóng
vòng châi hột dây tay dây cổ,
chiên chiên cùi rá nhõi thay-xoảng chói
lòn con mắt. Người chồng vịnh tay cho
vợ xuống xe, người chồng cũng xuống
theo sau, Lang-Nương xem người dòi
ông trai: Âu-phu: toàn là đồ mặc già
trong tay deo nhiều chiểu nhão nhẽn
ngõi thay-xoảng chói sáng như sao
nháy; thật người hót sực sang trọng.

Lang-Nương xem kỹ lại biết là Hoàng-Văn,
nàng rất hõi người dòi mõi không
rõ nõi, nắp mõi vào gốc cây mà lánh.
Khi vợ chồng Hoàng-Văn vừa mõi
lên xe trô bánh, vợ Hoàng-Văn chợt
thay một người dòi bà ngồi dựa gốc
cây mõi mõi gãy ống, mõi này sang
xao nỗi kêu người vò mõi hò:

Người dòi bà ngồi chờ gốc cây đó
cô phái là có giải lời nhà mình lời tiền
hàm trước đó chẳng?

vậy chờ rồi cái kiếp mõi hò; nghe vậy
nàng cầm đồng bạc trả qua trả lại, trong
hung thì đòi mà dì ra chử không nói
đặng mõi mõi; đầu bảy giờ có ăn cao
trong mì vị cũng không ngọt, đầu eo
uống tiền đơn thân được bình nay cũng
không mạnh, vì trời khiến sao chán vậy.
Thôi còn chí nõi mà mong, đời người
đến thế là xong một đời, bảy giờ nghỉ
lại mà ăn rán là muộn! Xưa kia cha
mẹ sanh thành nuôi dạy k buryen rán
tám-tùng từ-dire, minh châng nghe lời
người mà trao giải nổi hạnh. Lại nghe
lời chí em bạn dòi đánh bà cha mẹ, v
rồi ý tài, vui theo ong bướm, sớm đưa
Tổng-Ngõi tới tiệm Trưởng-Khanh làm
cho nhà nhõe lồng mõi.

Xét lại một tay minh hời biết bao
nhieu Nam-đi, đầu vẫn bay vò mạnh
mè kỵ nhõn sác của minh rồi phải tan
nhà hai cửa, dòi quí xiết định, chagne
vợ chia lõi, chagne con phái rã cửa cùi an
tan.

Tiệm NGÂN
TẠI CANTHO
BƯỚNG MÈ
SONG NGAY CẤU
TÀU KHÁCH THÔ

Xưởng thợ-mộc chạm
và càn
Sáng tạo năm 1900
Michel NGUYỄN-NHIỆP-HÒA
TẠI LÀI-THIỀU, QUAI-E. OUTRAY (Cochinchine)

Tiệm NGÂN
TẠI MYTHO
BƯỚNG MÈ HỒNG
TẠI BẾN TÀU
VÀ XE-HƠI

GARAGE
TRẦN-DAT-NGHIA
Cantho — (Cochinchine)
SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy
máy may, máy viết chữ, máy nói, tủ
sắt, vân vân.

Công việc làm kỳ lưỡng, mao mà
giá rẻ.

Có trữ bún, rô ruột xe hơi, xe kéo
và xe máy, máy may hiệu Singer và xe
kéo mới.

Dầu nhớt, dầu sắng. Bộ phụ tùng xe
bơi và xe máy vân vân.

Làm làm sướng nhà và hàng rào
sắt.

Tại hàng có sắm xe hơi để cho mướn
đi chơi, cùng bao di xe. Giá định với
luôn luõn.

CAFÉ RESTAURANT
Hing Hing

Căn nhà hội làng Tân-

Kính cùng quý ông và quý thây, tôi
mới lập nhà hàng bún ơu tây, bún lè
lúc món par plat ăn món nào thì tính
tiền món ấy, tiệm tôi nấu đồ ăn khán
kỷ lưỡng sạch sẽ, ban ngày đồ ăn khán
ban đêm đổi đồ ăn khác, có làm dù
lúu bánh tay, hoặc có đám tiệc chi thi
tiệm tôi cũng bao lãnh mà nấu.

Vậy quý ông và quý thây có đi Cần-
thơ xin đến tiệm tôi thì tôi sẵn lòng
tiếp rước.

Giá rẻ !!! Giá rẻ !!!

KINH CÙNG QUÍ-VỊ RỎ:

Bồn-biệu mới tiếp dặng
mỗi kỳ viết kẹp theo túi
và "Porte-plume à réserv-
oir" a ten plissage
tien tuc que, co a tat
hang me al, kelé dẹp
lám, ki ông thua, lè các
biệu khác.

Giá định bồn-rẻ, mè
day.... Os 80

Ai mua nhiều vò bón
lại 12 cây, giá chắc
lai.... Os 80

Thú viết này không
phải xấu mà bón-rẻ, cũng
là viết của các xưởng
Langsa gởi qua, nếu gìn
giữ kỹ càng thi cũng
dùng lâu dặng.

Kỳ này lại không bao
nhieu; như Quí-Vị cần
dùng viết thư đón mua
mau kêu hết.

Xin đón thư và mandat
cho:

M. TRẦN-DAT-NGHIA
Quản-ly Án-Quán An-Hà
Cantoh.

Tiêu-Nữ-Huân

Cuốn sách rất có ích cho các trù kái
về việc cùi hạnh của mình để đối dài
cùng mọi người trong lúc hành lộ
cùng cùi chòi già dạo.

Tại nhà in Hậu-giang có bán giá
Os 20 một cuốn, phụ thêm Os 10 tiền gởi

vậy chờ rồi cái kiếp mõi hò; nghe vậy
nàng cầm đồng bạc trả qua trả lại, trong
hung thì đòi mà dì ra chử không nói
đặng mõi mõi; đầu bảy giờ có ăn cao
trong mì vị cũng không ngọt, đầu eo
uống tiền đơn thân được bình nay cũng
không mạnh, vì trời khiến sao chán vậy.
Thôi còn chí nõi mà mong, đời người
đến thế là xong một đời, bảy giờ nghỉ
lại mà ăn rán là muộn! Xưa kia cha
mẹ sanh thành nuôi dạy k buryen rán
tám-tùng từ-dire, minh châng nghe lời
người mà trao giải nổi hạnh. Lại nghe
lời chí em bạn dòi đánh bà cha mẹ, v
rồi ý tài, vui theo ong bướm, sớm đưa
Tổng-Ngõi tới tiệm Trưởng-Khanh làm
cho nhà nhõe lồng mõi.

(Còn nữa)

